

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 14 października 2013 r.

Poz. 1211

OBWIESZCZENIE

MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 czerwca 2013 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o uposażeniu żołnierzy niezawodowych

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 i Nr 232, poz. 1378) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271),
- 2) ustawą z dnia 13 września 2002 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. Nr 166, poz. 1363),
- 3) ustawą z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750),
- 4) ustawą z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz ustawy o uposażeniu żołnierzy niezawodowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1025),
- 5) ustawą z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 176, poz. 1242),
- 6) ustawą z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 208, poz. 1308),
- 7) ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 161, poz. 1278),
- 8) ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 745),
- 9) ustawą z dnia 3 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 22, poz. 114)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 14 czerwca 2013 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 106 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271), który stanowi:

„Art. 106. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r., z wyjątkiem przepisów art. 8 pkt 1 i 2, art. 10 pkt 2 i 3, art. 84 pkt 1, art. 86 § 1, art. 87 § 2, art. 88, art. 90 § 1, art. 91 i art. 92, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 2) art. 3 i art. 4 ustawy z dnia 13 września 2002 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. Nr 166, poz. 1363), które stanowią:

„Art. 3. Przepisy art. 1 pkt 3, 4, 6, 7 i pkt 11–13 oraz art. 2 mają zastosowanie do studentów i studentek, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2002/2003 lub w latach następnych.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 5, 8 i 10, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.”;

- 3) art. 188 i art. 190 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750), które stanowią:

„Art. 188. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55, Nr 106, poz. 678, Nr 107, poz. 688, Nr 117, poz. 753, Nr 121, poz. 770 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 162, poz. 1117, z 1999 r. Nr 1, poz. 7, z 2001 r. Nr 85, poz. 925, i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 141, poz. 1184, Nr 200, poz. 1687 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 45, poz. 391) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1363 i Nr 200, poz. 1679 oraz z 2003 r. Nr 166, poz. 1609), które w niniejszej ustawie zostały uchylone lub zmienione, pozostają w mocy do czasu zastąpienia ich przepisami wydanymi na podstawie niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2005 r.”

„Art. 190. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2004 r., z wyjątkiem art. 4 ust. 4–6, art. 78 ust. 4, art. 170 ust. 3, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 4) art. 3 i art. 4 ustawy z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz ustawy o uposażeniu żołnierzy niezawodowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1025), które stanowią:

„Art. 3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 84 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, oraz art. 4 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 2, zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 84 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, oraz art. 4 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 5) art. 15 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 176, poz. 1242), który stanowi:

„Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 3 lit. a tiret drugie i trzecie, pkt 15, pkt 24–26, pkt 70–72, art. 7, art. 8 i art. 14 ust. 2, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 6) art. 8, art. 9 ust. 1 i art. 10 ustawy z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 208, poz. 1308), które stanowią:

„Art. 8. Sprawy wszczęte i niezakończone ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzi się na podstawie przepisów w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

1) art. 120 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1,

2) art. 4 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 4

– zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”

„Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 27 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.”;

- 7) art. 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 161, poz. 1278), który stanowi:

„Art. 23. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r., z wyjątkiem:

1) art. 1 pkt 36 lit. b, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;

2) art. 21, który wchodzi w życie z dniem 30 grudnia 2009 r.”;

- 8) art. 11, art. 13 i art. 14 ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 745), które stanowią:

„Art. 11. 1. Przepisy ustaw, o których mowa w art. 1–10, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do:

- 1) żołnierzy, którzy zmarli po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej,
- 2) funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, którzy zmarli po zwolnieniu ze służby

– po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w następstwie wypadku, urazu lub choroby pozostających w związku z pełnieniem odpowiednio czynnej służby wojskowej lub służby, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przepisy:

- 1) art. 19 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 5, oraz art. 120 ust. 1 i ust. 4–4e ustawy, o której mowa w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do żołnierzy zawodowych zwolnionych z zawodowej służby wojskowej po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) art. 120 ust. 4–4b oraz ust. 4d i 4e ustawy, o której mowa w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do żołnierzy zawodowych, którzy wystąpili z wnioskiem o udzielenie pomocy w przekwalifikowaniu zawodowym po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 3) art. 111 pkt 5 i art. 111b ustawy, o której mowa w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się również do żołnierzy zawodowych posiadających stopnie wojskowe generałów (admirałów) pełniących służbę na stanowiskach służbowych w organizacji międzynarodowej albo międzynarodowej strukturze wojskowej albo na stanowiskach służbowych Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, dowódcy rodzaju Sił Zbrojnych, Dowódcy Operacyjnego Sił Zbrojnych lub Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.”

„Art. 13. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 4 oraz art. 84 ust. 3 i art. 120 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 9, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 4 oraz art. 84 ust. 3 i art. 120 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem art. 7, art. 8 i art. 12, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 9) art. 11 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 22, poz. 114), który stanowi:

„Art. 11. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 1, art. 2 pkt 4–6 i art. 3, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *E. Kopacz*

USTAWA

z dnia 17 grudnia 1974 r.

o uposażeniu żołnierzy niezawodowych¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.²⁾ 1. Ustawa określa uposażenie i inne należności pieniężne żołnierzy niezawodowych odbywających zasadniczą służbę wojskową, przeszkolenie wojskowe lub ćwiczenia wojskowe oraz pełniących służbę przygotowawczą, okresową służbę wojskową lub służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, a także pełniących służbę kandydacką.

2. Do żołnierzy pełniących służbę kandydacką ustawę stosuje się w zakresie określonym w art. 130 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, z późn. zm.³⁾).

Art. 2. 1. Uposażenie żołnierzy składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków.

2.⁴⁾ Inne należności pieniężne obejmują:

- 1) nagrody i zapomogi;
- 2) należności za podróże służbowe;
- 3) należności w związku ze zwolnieniem z czynnej służby wojskowej;
- 4) zasiłki pogrzebowe, odprawy pośmiertne, zwrot kosztów pogrzebu.

3. (uchylony).⁵⁾

4. (uchylony).⁵⁾

5. (uchylony).⁵⁾

Art. 3. 1. Z tytułu pełnienia służby wojskowej żołnierz otrzymuje tylko jedno uposażenie określone w ustawie.

2. (uchylony).⁶⁾

Art. 4. 1.⁷⁾ Żołnierzom mogą być przyznawane:

- 1) nagrody – w szczególności w związku z przejawianiem inicjatywy w służbie albo wykonywaniem zadań służbowych wymagających szczególnie dużego nakładu pracy, w tym poza określonym czasem służby, w skróconych terminach lub w warunkach szczególnie utrudnionych;
- 2) zapomogi – w przypadku zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci członka rodziny oraz innych przyczyn powodujących istotne pogorszenie warunków materialnych.

¹⁾ Tytuł ustawy w brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2004 r.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 161, poz. 1278), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 107, poz. 679, Nr 113, poz. 745, Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 112, poz. 654, Nr 122, poz. 696, Nr 171, poz. 1016 i Nr 236, poz. 1396 oraz 2013 r. poz. 675, 829 i 852.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 3 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁾ Przez art. 159 pkt 3 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁾ Przez art. 159 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

1a. (uchylony).⁸⁾

1b.⁹⁾ W razie zaginięcia żołnierza w związku z wykonywaniem zadań służbowych lub śmierci żołnierza Minister Obrony Narodowej może przyznać zapomogę małżonkowi, a w razie braku małżonka dzieciom, z zastrzeżeniem ust. 1ba.

1ba.¹⁰⁾ W przypadku braku małżonka i dzieci, zapomogę, o której mowa w ust. 1b, Minister Obrony Narodowej może przyznać rodzicom żołnierza.

1bb.¹⁰⁾ Przepis ust. 1b stosuje się odpowiednio do małżonka, dzieci lub rodziców żołnierza, który zmarł w ciągu trzech lat po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej, w następstwie wypadku lub choroby pozostających w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej.

1c.¹¹⁾ W szczególnie uzasadnionych przypadkach Minister Obrony Narodowej może przyznać zapomogę byłemu żołnierzowi, który został zwolniony z czynnej służby wojskowej wskutek ustalenia przez wojskową komisję lekarską trwałej lub czasowej niezdolności do służby wojskowej, w następstwie wypadku lub choroby pozostających w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej.

2. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego i ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, zasady tworzenia i wysokość funduszków na nagrody i zapomogi, ze wskazaniem źródeł ich finansowania.

3.¹²⁾ Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przyznawania żołnierzom nagród i zapomóg oraz zapomóg w sytuacjach, o których mowa w ust. 1b–1c, uwzględniając okoliczności uzasadniające przyznanie nagrody lub zapomogi, dokumenty stanowiące podstawę przyznania zapomogi, sposób i terminy wypłaty zapomóg, właściwość przełożonych oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 5. (uchylony).¹³⁾

Art. 6.¹⁴⁾ 1. Żołnierzowi delegowanemu do wykonywania zadań służbowych poza stałym miejscem odbywania służby przysługują należności za podróże służbowe.

2. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość, tryb przyznawania należności za podróże służbowe, z uwzględnieniem sposobu obliczania czasu podróży służbowej oraz rodzaju należności i sposobu ustalania ich wysokości oraz terminów i trybu wypłaty tych należności.

Art. 7. 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem stawienia się żołnierza do pełnienia służby w określonym miejscu.

2. Zmiana wysokości uposażenia następuje z dniem powstania okoliczności uzasadniających tę zmianę.

3. Jeżeli prawo do uposażenia powstało lub zmiana wysokości uposażenia nastąpiła w określonym dniu miesiąca kalendarzowego, uposażenie za każdy następny dzień do końca tego miesiąca oblicza się w wysokości 1/30 części miesięcznego uposażenia.

Art. 8. 1. Prawo do uposażenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym żołnierz:

- 1) został zwolniony z czynnej służby wojskowej;
- 2) zmarł lub zaginął;
- 3) (uchylony).¹⁵⁾

⁸⁾ Przez art. 159 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁹⁾ Dodany przez art. 2 lit. a ustawy z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz ustawy o uposażeniu żołnierzy niezawodowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1025), która weszła w życie z dniem 22 lipca 2005 r.; w brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 745), która weszła w życie z dniem 25 czerwca 2010 r.

¹⁰⁾ Dodany przez art. 4 pkt 1 lit. b ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 9.

¹¹⁾ Dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 208, poz. 1308), która weszła w życie z dniem 28 grudnia 2008 r.

¹²⁾ Dodany przez art. 159 pkt 5 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1; w brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 1 lit. c ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 9.

¹³⁾ Przez art. 159 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹⁵⁾ Przez art. 159 pkt 8 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

2. (uchylony).¹⁶⁾

3. Przepis ust. 1 pkt 1 nie dotyczy żołnierzy powołanych do odbycia czynnej służby wojskowej na okres nieprzekraczający trzech miesięcy. Żołnierze ci tracą prawo do uposażenia z dniem zwolnienia z czynnej służby wojskowej.

Art. 9. 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Organ wojskowy właściwy do rozpatrywania roszczeń może nie uwzględnić upływu przedawnienia, jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.

3. Bieg przedawnienia przerywa:

- 1) każda czynność przed organem wojskowym właściwym do rozpatrywania roszczeń, przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia;
- 2) uznanie roszczenia.

3a. W razie zwłoki w wypłacie uposażenia i innych należności pieniężnych żołnierzowi przysługują odsetki ustawowe.

4.¹⁷⁾ Od decyzji wydanych przez organy wojskowe w sprawach określonych w ust. 1 żołnierz może wnieść, w terminie siedmiu dni od daty doręczenia mu decyzji, odwołanie do organu wojskowego wyższego stopnia na zasadach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego, a także skargę do sądu administracyjnego.

5.¹⁸⁾ Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, organami wojskowymi właściwymi w sprawach określonych w przepisach ustawy są dowódcy jednostek wojskowych zajmujący stanowisko służbowe dowódcy batalionu (równorzędne) lub wyższe w stosunku do wszystkich żołnierzy odbywających służbę w podległej jednostce wojskowej.

6.¹⁹⁾ Stanowiskami służbowymi równorzędnymi stanowisku dowódcy batalionu, o którym mowa w ust. 5, są stanowiska:

- 1) dowódcy dywizjonu lub eskadry;
- 2) dowódcy okrętu II rangi;
- 3) inne stanowiska służbowe dowódców jednostek wojskowych, jeżeli stanowiska te zostały zaszeregowane do stopnia etatowego co najmniej majora (komandora podporucznika).

Art. 10. Uposażenie i inne należności pieniężne pobrane przez żołnierza, przysługujące mu według zasad obowiązujących w dniu wypłaty, nie podlegają zwrotowi, jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej.

Rozdział 2

(uchylony).²⁰⁾

Rozdział 3

Uposażenie i inne należności pieniężne²¹⁾

Art. 27. 1.²²⁾ Żołnierzowi pełniącemu okresową służbę wojskową przysługują:²³⁾

- 1) uposażenie zasadnicze,
- 2) dodatki do uposażenia zasadniczego,

¹⁶⁾ Przez art. 159 pkt 8 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 9 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹⁹⁾ Dodany przez art. 159 pkt 9 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²⁰⁾ Przez art. 159 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²¹⁾ Tytuł rozdziału w brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 12 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²³⁾ Zdanie wstępne w brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

- 3) ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy,
 - 4) zasiłek pogrzebowy,
 - 5) odprawa pośmiertna,
 - 6) pokrycie kosztów pogrzebu ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej
- w wysokości i na zasadach określonych jak dla żołnierzy zawodowych w przepisach ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

2. Żołnierzowi zwolnionemu z okresowej służby wojskowej przysługuje odprawa w wysokości:

- 1) 50% miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, jeżeli służbę okresową odbywał co najmniej sześć miesięcy;
- 2) 100% uposażenia określonego w pkt 1, jeżeli:
 - a)²⁴⁾ służbę pełnił co najmniej dwanaście miesięcy albo
 - b) został zwolniony ze służby ze względu na stan zdrowia przed jej odbyciem.

3. Odprawa nie przysługuje żołnierzom zwolnionym z okresowej służby wojskowej wskutek skazania na karę pozbawienia wolności, w tym również na karę aresztu wojskowego lub utraty stopnia wojskowego, albo wskutek zastosowania tymczasowego aresztowania, chyba że postępowanie karne zostało umorzone lub żołnierz został uniewinniony.

4.²⁵⁾ Żołnierzowi służby okresowej zwolnionemu z czynnej służby wojskowej niespełniającemu warunków do nabycia prawa do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, od jego uposażenia wypłaconego po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.²⁶⁾) na zasadach określonych w art. 6a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2013 r. poz. 666 i 675).

Art. 28. (uchylony).²⁷⁾

Art. 29. (uchylony).

Art. 30. 1. Żołnierzom odbywającym zasadniczą służbę wojskową lub przeszkolenie wojskowe przysługuje uposażenie zasadnicze według stopnia wojskowego.

2.²⁸⁾ Żołnierzom, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznane do uposażenia dodatek funkcyjny i dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

3. (uchylony).²⁹⁾

4. (uchylony).²⁹⁾

Art. 31. 1.³⁰⁾ Żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącym żołnierzami rezerwy odbywającym ćwiczenia wojskowe przysługuje za każdy dzień trwania ćwiczeń uposażenie zasadnicze według stopnia wojskowego.

²⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

²⁵⁾ Dodany przez art. 159 pkt 12 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 75, poz. 398, Nr 138, poz. 808, Nr 171, poz. 1016, Nr 197, poz. 1170, Nr 199, poz. 1175, Nr 232, poz. 1378 i Nr 291, poz. 1706, z 2012 r. poz. 611, 637, 769, 1342 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 675, 827 i 983.

²⁷⁾ Przez art. 159 pkt 13 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 14 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²⁹⁾ Przez art. 159 pkt 14 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 22, poz. 114), który wszedł w życie z dniem 15 lutego 2011 r.

2.³¹⁾ Żołnierzom, o których mowa w ust. 1, wyznaczonym na stanowiska służbowe przewidziane w etatach dla żołnierzy zawodowych jako stanowiska dowódcze, na które posiadają nadane przydziały kryzysowe, dowódca jednostki wojskowej przyznaje dodatek funkcyjny w wysokości do 15% uposażenia zasadniczego przysługującego żołnierzowi według stopnia wojskowego.

2a. Żołnierzom, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznawane dodatki do uposażenia, uzasadnione szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, przewidziane dla żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową.

3. (uchylony).

4. Pobieranie uposażenia, o którym mowa w ust. 1, powoduje zawieszenie na ten czas prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

5. (uchylony).

Art. 31a.³²⁾ 1. Żołnierzom rezerwy pełniącym czynną służbę wojskową na stanowiskach służbowych, na których nadane są przydziały kryzysowe, dowódca jednostki wojskowej przyznaje dodatek w wysokości 3% należnego uposażenia zasadniczego po upływie okresu trzech lat posiadania tego przydziału. Dodatek ten jest zwiększany o kolejne 3% za każdy następny taki okres.

2. W przypadku zbiegu prawa do dodatku, o którym mowa w ust. 1, i do dodatku za długoletnią służbę wojskową, o którym mowa w art. 80 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, żołnierzom rezerwy uprawnionym do tych dodatków przysługuje tylko jeden wyższy dodatek.

Art. 32. 1.³³⁾ Osobom, które odbyły zasadniczą służbę wojskową albo przeszkolenie wojskowe, przysługuje odprawa w związku ze zwolnieniem z czynnej służby wojskowej w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ogłaszanego corocznie na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314).

2. (uchylony).³⁴⁾

3. Odprawa, o której mowa w ust. 1, przysługuje również osobom zwolnionym ze względu na stan zdrowia z zasadniczej służby wojskowej lub z przeszkolenia wojskowego przed odbyciem ustalonego okresu służby lub przeszkolenia wojskowego, z tym że osobom zwolnionym przed upływem jednej czwartej ustalonego czasu odbywania służby lub przeszkolenia wojskowego przysługuje odprawa w wysokości 25% kwoty określonej w ust. 1.

4. Osobom zwolnionym z zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego przed odbyciem ustalonego okresu służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego z przyczyn innych niż wymienione w ust. 3 odprawę, o której mowa w ust. 1, wypłaca się w wysokości proporcjonalnej do okresu odbytej służby, z tym że rozpoczęty miesiąc służby traktuje się jako pełny miesiąc.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do osób odbywających zasadniczą służbę wojskową w kilku okresach.

6.³⁵⁾ Odprawa nie przysługuje osobom, które bezpośrednio po odbyciu zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego zostały powołane do zawodowej służby wojskowej lub do służby kandydackiej albo odbyły przeszkolenie wojskowe w czasie studiów lub zostały zwolnione z tego przeszkolenia przed odbyciem ustalonego okresu służby.

Art. 32a. (uchylony).³⁶⁾

Art. 33. 1.³⁷⁾ W razie śmierci żołnierza, o którym mowa w art. 30 i art. 31, koszty pogrzebu pokrywa się z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.

³¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

³²⁾ Dodany przez art. 3 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

³³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

³⁴⁾ Przez art. 3 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

³⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 13 września 2002 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. Nr 166, poz. 1363), która weszła w życie z dniem 22 października 2002 r.; ma zastosowanie do studentów i studentek, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2002/2003 lub w latach następnych, zgodnie z art. 3 tej ustawy.

³⁶⁾ Przez art. 3 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

³⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

2.³⁸⁾ Członkom rodziny zmarłego żołnierza przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości jednomiesięcznego uposażenia, a jeżeli śmierć nastąpiła wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą wojskową – w wysokości trzymiesięcznego uposażenia.

3. Niezależnie od odprawy rodzinie zmarłego żołnierza, o którym mowa w *art. 32a*³⁶⁾, wypłaca się zryczałtowany ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany przez żołnierza urlop wypoczynkowy.

4.³⁹⁾ Do obliczenia wysokości odprawy, o której mowa w ust. 2, przyjmuje się najniższą stawkę uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego w odpowiednim stopniu wojskowym obowiązującego w dniu śmierci żołnierza. Do obliczenia wysokości odprawy dla żołnierzy posiadających stopień wojskowy szeregowego (marynarza) przyjmuje się uposażenie przewidziane dla stopnia wojskowego starszego szeregowego (starszego marynarza).

5.³⁹⁾ Odprawę i ekwiwalent, o których mowa w ust. 2 i 3, wypłaca się małżonkowi, dzieciom, rodzicom lub rodzeństwu zmarłego żołnierza.

Art. 33a.⁴⁰⁾ Przepisy art. 33 ust. 1, 2, 4 i 5 stosuje się odpowiednio w razie śmierci żołnierza, o którym mowa w art. 30 i art. 31, po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej, w następstwie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą wojskową.

Art. 34. (uchylony).⁴¹⁾

Art. 34a.⁴²⁾ 1. Żołnierzom pełniącym służbę przygotowawczą przysługuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia zasadniczego i inne należności na zasadach określonych dla żołnierzy pełniących służbę kandydacką.

2. W sprawach dotyczących uposażenia i innych należności pieniężnych przysługujących żołnierzom pełniącym służbę przygotowawczą stosuje się przepisy art. 2 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 4, art. 3, art. 4 i art. 6–10, art. 30 ust. 2, art. 33, art. 36, art. 38 ust. 2, art. 39, art. 42, art. 43, art. 45 ust. 1 pkt 2 i ust. 2.

3. Żołnierzowi zwolnionemu ze służby przygotowawczej przysługuje odprawa w związku ze zwolnieniem z czynnej służby wojskowej. Przepis art. 32 stosuje się odpowiednio.

4. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, stawki uposażenia zasadniczego dla żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą. Rozporządzenie, określając stawki uposażenia, powinno ustalić je na poziomie nie niższym niż uposażenie żołnierzy pełniących służbę kandydacką.

Rozdział 4

Uposażenie i inne należności pieniężne przysługujące w szczególnych okolicznościach

Art. 35. (uchylony).⁴³⁾

Art. 36.⁴⁴⁾ W okresie choroby, urlopu i zwolnienia od zajęć służbowych żołnierz zachowuje prawo do pobieranego ostatnio uposażenia i innych należności pieniężnych, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na wysokość uposażenia zasadniczego lub na prawo do dodatków i innych należności pieniężnych.

Art. 37.⁴⁴⁾ 1. Żołnierzowi, który został zawieszony w czynnościach służbowych albo tymczasowo aresztowany, zawieszona się od najbliższego terminu płatności wypłatę połowy uposażenia zasadniczego oraz wypłatę dodatków o charakterze stałym.

2.⁴⁵⁾ W razie umorzenia postępowania karnego lub dyscyplinarnego albo uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu lub orzeczeniem dyscyplinarnym żołnierz otrzymuje zawieszoną część uposażenia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia, w którym uposażenie stało się wymagalne, choćby umorzenie lub uniewinnienie nastąpiło po zwolnieniu żołnierza z czynnej służby wojskowej.

³⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 16 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 16 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴⁰⁾ Dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy wymienionej jako druga w odnośniku 9.

⁴¹⁾ Przez art. 3 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁴²⁾ Dodany przez art. 3 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁴³⁾ Przez art. 159 pkt 17 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 18 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 176, poz. 1242), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

Art. 38. 1. Żołnierzowi odbywającemu w czasie pełnienia czynnej służby wojskowej karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) nie wypłaca się uposażenia od najbliższego terminu płatności.

2. Żołnierzowi odbywającemu dyscyplinarną karę aresztu koszarowego lub izolacyjnego wypłaca się, za czas odbywania tej kary, połowę uposażenia zasadniczego. Jeżeli żołnierz pobrał już uposażenie w pełnej wysokości, potrąca się mu odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 39. 1. Żołnierzowi, który samowolnie opuścił swoją jednostkę lub miejsce służbowe albo poza nimi pozostaje, zawieszają się wypłatę uposażenia. W razie uznania nieobecności za usprawiedliwioną, wypłaca się żołnierzowi zawieszony uposażenie.

2. Za każdy dzień nieusprawiedliwionej nieobecności żołnierz traci prawo do 1/30 części uposażenia miesięcznego. Odpowiednią kwotę potrąca się przy najbliższej wypłacie uposażenia.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie stwierdzenia zawinionej przez żołnierza niemożności pełnienia obowiązków służbowych.

Rozdział 5

Potrącenia z uposażenia

Art. 40.⁴⁶⁾ 1.⁴⁷⁾ Z uposażenia żołnierza pełniącego okresową służbę wojskową mogą być dokonywane potrącenia w granicach i na zasadach określonych w przepisach szczególnych stosowanych do wynagrodzeń za pracę, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 oraz art. 43.

2. Przez uposażenie, o którym mowa w ust. 1, należy rozumieć uposażenie zasadnicze i dodatki do uposażenia zasadniczego wymienione w art. 27 ust. 1 pkt 1 i 2, ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, wymieniony w art. 27 ust. 1 pkt 3, i odprawę, o której mowa w art. 27 ust. 2.

3. Odprawa z tytułu zwolnienia z okresowej służby wojskowej, o której mowa w art. 27 ust. 2, podlega egzekucji wyłącznie na zaspokojenie zaległych świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z ust. 1.

Art. 41. (uchylony).⁴⁸⁾

Art. 42.⁴⁶⁾ 1.⁴⁹⁾ Z uposażenia żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową, ćwiczenia wojskowe, przeszkolenie wojskowe lub pełniących służbę przygotowawczą albo służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny mogą być dokonywane potrącenia tylko na zaspokojenie roszczeń z tytułu szkody wyrządzonej jednostce wojskowej i kary pieniężne orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym, z tym że łączna wysokość potrąceń nie może przekroczyć 50% miesięcznego uposażenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do odpraw, o których mowa w art. 32 ust. 1, 3 i 4.

Art. 43.⁵⁰⁾ 1. Przepisów art. 40–42 nie stosuje się do zaliczek pobranych przez żołnierza do rozliczenia, które potrąca się z uposażenia i innych należności pieniężnych w pełnej wysokości, niezależnie od potrąceń dokonywanych z innych tytułów.

2. Z uposażenia, o którym mowa w art. 40 ust. 1 i *art. 41 ust. 1*⁴⁸⁾, dokonuje się potrąceń na podstawie prawomocnego orzeczenia o wymierzeniu kary pieniężnej, wydane w postępowaniu dyscyplinarnym.

Art. 44. (uchylony).⁵¹⁾

Rozdział 6

Przepisy szczegółowe, przejściowe i końcowe

Art. 45. 1. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) stawki uposażenia zasadniczego żołnierzy wymienionych w art. 30, 31 i 34⁴¹⁾;
- 2) rodzaje i wysokość dodatków do uposażenia oraz warunki ich przyznawania i wypłacania.

⁴⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 19 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁴⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁴⁸⁾ Przez art. 3 pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁴⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 12 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁵⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 45.

⁵¹⁾ Przez art. 159 pkt 20 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

2.⁵²⁾ Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) terminy płatności uposażenia i innych należności pieniężnych z uwzględnieniem, że wypłata uposażenia będzie dokonywana miesięcznie z góry;
- 2) szczegółowe warunki i tryb pokrywania przez wojsko kosztów pogrzebu żołnierzy; w szczególności z uwzględnieniem organów wojskowych właściwych w tych sprawach oraz maksymalnych wysokości kosztów pogrzebu żołnierza organizowanego na koszt wojska.

Art. 45a. 1. Wypłata uposażeń oraz innych należności pieniężnych następuje w formie bezpośredniej lub na rachunek w banku wskazanym przez żołnierza, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach należność może być przesłana na adres wskazany przez żołnierza.

2. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki oraz tryb wypłacania uposażenia i innych należności pieniężnych żołnierzom.

Art. 46. Do należności przysługujących żołnierzom na podstawie odrębnych przepisów z tytułu umundurowania, wyżywienia, zakwaterowania lub innych świadczeń stosuje się odpowiednio przepisy art. 9.

Art. 47.⁵³⁾ 1. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny żołnierze pełniący czynną służbę wojskową otrzymują uposażenie i inne należności pieniężne, w wysokości i na zasadach określonych jak dla żołnierzy zawodowych w przepisach ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

2. Żołnierze, o których mowa w ust. 1, posiadający stopnie wojskowe szeregowego (marynarza) otrzymują uposażenie zasadnicze w wysokości 80% najniższej stawki uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową w czasie stanu wojennego.

Art. 48. (uchylony).⁵⁴⁾

⁵²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 159 pkt 21 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 45.

⁵⁴⁾ Przez art. 159 pkt 22 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.